

43. ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“ - ИЛИНДЕН
гр. София, бул. „Сливница“ № 45, тел.029208240, e-mail: ou43@mail.bg

**УТВЪРДИЛ,
ДИРЕКТОР:**

Йорданка Даковска

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В 43. ОУ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“

Приет на заседание на педагогическия съвет с протокол № 7 / 13.09.2019г. и утвърден със заповед на директора на 43. ОУ „Христо Смирненски“ № РД-535/13.09.2019г.

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
в 43. ОУ „Христо Смирненски“**

Етичният кодекс е писмен документ, който съдържа: общи положения; етични ценности; взаимоотношения между ръководството, педагогическите специалисти и гражданите; професионално поведение; норми, регламентиращи случаите на конфликт на интереси, корупция и нередности, ред за докладване на нарушенията на Етичния кодекс и др.

Директорът и заместник-директорите на училището запознават педагогическите специалисти с кодекса и механизмите за установяване и докладване на нарушенията. Организирант периодично наблюдение за спазването на кодекса, който следва да се актуализира при необходимост.

ЕТИЧНИЯТ КОДЕКС ИМА СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

1. Формулира и определя етичните норми и ценности на училищната общност в 43. ОУ „Христо Смирненски“.

2. Утвърждава морално поведение у педагогическите специалисти във взаимоотношенията им с децата и техните родители, колегите, ръководството на училището и обществеността.

3. Формира поведение и помощни рамки в преодоляването на етични казуси, които се срещат в практиката.

Водещи принципи на Етичния кодекс съобразно Всеобща декларация за правата на човека и Конвенцията за правата на детето:

1. Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. Те са надарени с разум и съвест и следва да се отнасят помежду си в дух на братство.

2. На всеки човек са дадени правата и свободите, провъзгласени в тази Декларация, без никакви различия, основани на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи, национален или социален произход, материално, обществено или друго положение.

3. Всеки има право на живот, свобода и лична сигурност.

4. Никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на жестоко, нечовешко, унижително отношение или наказание.

5. Никой не трябва да бъде подлаган на произволна намеса в личния му живот, семейството, жилището и кореспонденцията, нито на посегателства върху неговата чест и добро име. Всеки човек има право на закрила от закона срещу подобна намеса или посегателства.

6. Всеки човек има право на свобода на убеждение и на изразяването му; тази свобода включва правото безпрепятствено да се придържа към своите убеждения, както и правото да търси, да получава и да разпространява информация и идеи чрез всички средства и без оглед на държавните граници.

7. На всяко дете се осигурява закрила от всички форми на дискриминация или наказание, породени от действията, изразените мнения или убеждения на неговите родители, законни настойници или членовете на неговото семейство.

8. Висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи.

9. Детето има право на свобода на изразяване на мнение. Това право включва свободата да търси, получава и предава информация и идеи от всякакъв вид независимо от границите в устна, писмена, печатна форма или под формата на изкуство, или чрез каквито и да са други информационни средства по избор на детето.

10. Всяко дете има право на свобода на мисълта, съвестта и религията.

11. Никое дете не трябва да бъде подлагано на произволна или незаконна намеса в неговия личен живот, семейство, дом или кореспонденция, нито на незаконно посегателство срещу неговата чест и репутация.

РАЗДЕЛ I.

ЕТИЧНИ НОРМИ ВЪВ ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА С ДЕТЕТО/УЧЕНИКА

Чл. 1. Да уважаваме и зачитаме уникалността на детето.

Чл. 2. Да създаваме безопасна и здравословна среда, гарантираща живота, здравето и свободата на детето.

Чл. 3. Да гарантираме свободата на изразяване и правото на мнение по различни въпроси от негов интерес.

Чл. 4. Да осигуряваме на децата със специални образователни потребности равен достъп до образование, съобразявайки се с техните специфични нужди.

Чл. 5. Поведението и отношението ни да зачитат достойнството на детето, да стимулират физическото, психическото и емоционалното здраве и развитие.

Чл. 6. Да не използваме дискриминационни подходи към детето по отношение на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език и други, свързани с неговата идентичност, семейни традиции и ценности.

Чл. 7. Да защитаваме и закриляме детето във всички случаи на насилие над него – физическо, психическо, сексуално, вербално, емоционално и negliжиране. Да спазваме законите и процедурите по закрила на детето.

РАЗДЕЛ II.

ЕТИЧНИ НОРМИ ЗА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ СЪС СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 11. Да осигуряваме на семейството подкрепа при обучението, възпитанието и социализацията на детето.

Чл. 12. Да уважаваме семейството и неговите култура, обичаи, убеждения, ценности, включително и отнасящи се до детето и неговото изграждане като личност.

Чл. 13. Да използваме съвременни двупосочни модели на комуникация със семейството, да зачитаме правото на лично мнение на родителите.

Чл. 14. Да изградим постоянен процес на партньорски отношения със семейството на базата на взаимно уважение и приемане.

Чл. 15. Да използваме средства и инструменти за своевременно информиране на семейството за всичко, отнасящо се пряко и косвено до детето.

Чл. 16. Да спазваме етичните правила за конфиденциалност по отношение на всяка лична информация и данни за семейството и детето, съобразявайки се с правилата за поверителност на информацията. Разкриването на поверителна информация може да става само с писмено разрешение на семейството.

Чл. 17. Да не използваме отношения и изградени връзки със семейството с цел лично благодетелстване.

Чл. 18. Да взаимодействаме добронамерено с родителите в интерес на личностното развитие на детето.

Чл. 19. Да информираме своевременно родителите и да търсим тяхното съдействие при неспазване на дисциплината от ученика по време на учебния процес и пребиваването му на територията на училището.

Чл. 20. При възникване на проблемна ситуация на територията на училището да осигурим на родителите съдействие според йерархичната структура на училището по следния ред: класен ръководител, главен учител, училищен психолог, заместник-директор и директор.

Чл. 21. Да осигурим възможност на родителите да осъществяват правото им да избират и да бъдат избирани във всички форми на управление с тяхно участие в училищната общност.

РАЗДЕЛ III.

ЕТИЧНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ НА КОЛЕГИЯТА

НА 43. ОУ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“

Чл. 22. Педагогическите специалисти на ръководни длъжности в 43. ОУ „Христо Смирненски“ /директор и заместник-директори/, осъзнавайки значението на личния пример и ръководните си задължения, в условията на прозрачност, диалог и прилагайки двупосочен модел на комуникация, да спазваме следните етични норми:

- (1) да даваме пример с качествено и срочно изпълнение на служебните задължения;
- (2) да се стремим към поддържането на честни, коректни и професионални взаимоотношения между работещите;
- (3) да поддържаме високо ниво на култура на общуване между служители и ръководител;
- (4) да предоставяме на служителите равна възможност за професионална реализация, изява и развитие, като постигнатите резултати бъдат оценявани обективно;
- (5) да стимулираме личната инициатива;
- (6) да гарантираме опазване на личните данни и поверителна информация и да съблюдаваме всички човешки права и свободи при изпълнението на трудовите ни задължения;
- (7) да водим политика на открито общуване с цел бъдещо усъвършенстване и развитие на този кодекс, както и на просперитета на 43. ОУ „Христо Смирненски“.

Чл. 23. Педагогическите специалисти изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

- (1) да общуваме възпитано, открито, коректно и искрено, зачитайки личното достойнство на всеки.
- (2) да зачитаме правото на лично мнение и професионална позиция на всеки педагогически специалист.
- (3) да изграждаме и поддържаме отношения на взаимна подкрепа и обмен на добри практики.

- (4) да не прилагаме модели на натрапчиво поведение, агресия, игнориране и тормоз във всичките му форми.
- (5) да изграждаме отношение, лишено от дискриминация по отношение на етнически, верски, културни, сексуални и други различия, които са обект на права и свободи.
- (6) да не споделяме лична и поверителна информация, лъжи и клевети, целящи да дискредитират авторитета на колега.

РАЗДЕЛ IV.

ЕТИЧНИ НОРМИ КЪМ УЧИЛИЩЕТО

Чл. 24. Да работим за утвърждаването на собствения и колективния авторитет, както и авторитета на училищната институция.

Чл. 25. Да спазваме протоколни правила за подходящ външен вид в обществена институция.

Чл. 26. Да уважаваме символите и традициите на училищната общност.

РАЗДЕЛ V.

ЕТИЧНИ НОРМИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 27. Да предоставяме висококачествени образователни услуги, адекватни на нуждите на съвременните поколения ученици.

Чл. 28. Да изграждаме и поддържаме партньорски отношения с всички заинтересовани страни.

Чл. 29. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професионалните общности.

Чл. 30. Да съдействаме на широката общественост за повишаване степента на разбиране и уважение на децата и техните нужди.

РАЗДЕЛ VI.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, ОБЩЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ, ОБЩИНСКИТЕ СТРУКТУРИ НА РАЙОН ИЛИНДЕН И СТОЛИЧНА ОБЩИНА, РУО, НИО, ДАЗД И МОН

Чл. 31. Да подпомагаме и съдействаме на органите на държавната и местната власт с безпристрастност, активност и професионализъм по разработването и провеждането на политика, изпълнението на заповеди и взети решения.

Чл. 32. При предложения пред органите на държавната и местната власт, да предоставяме информация, необходима за вземане на решение.

Чл. 33. Да осъществяваме партньорски отношения с НПО, Обществения съвет и органите на държавната и местната власт.

РАЗДЕЛ VII.

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 34. Да не предприемаме действия, от които произтича конфликт на интерес.

Чл. 35. Да не предлагаме образователни услуги срещу заплащане в разрез с длъжностната ни характеристика.

Чл. 36. В случаите на вече възникнал конфликт на интереси сезираме Етичната комисия.

РАЗДЕЛ VIII.

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 37. Да уважаваме и спазваме служебната йерархия и да изпълняваме поставени задачи от висшестоящите органи в йерархичната структура.

Чл. 38. Да не изпълним нареждане, което засяга правата ни, правата на семейството и роднините ни.

Чл. 39. Да изразяваме лично мнение по начин, който изключва тълкуване като официална позиция на 43. ОУ „Христо Смирненски“.

Чл. 40. Да не се облагодетелстваме от служебното ни положение с подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството ни, за близки и колеги, които могат да окажат влияние върху изпълнението на служебните ни задължения или да бъдат нерегламентирано възнаграждение за това.

Чл. 41. Да не допускаме поставянето ни в положение на зависимост от когото и да било. Да извършваме служебните си задължения по начин, недопускащ влияние от друг.

Чл. 42. Да опазваме повереното ни имущество с отговорно.

Чл. 43. Да осигуряваме ефективно и целесъобразно използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са ни поверени.

РАЗДЕЛ IX.

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 44. Да изпълняваме служебните си задължения с поведение, утвърждаващо престижа и доброто име на 43. ОУ „Христо Смирненски“.

Чл. 45. Да не използваме модел на поведение на работното или обществено място, несъвместим с добрите нрави.

Чл. 46. Да не предизвикваме и да не вземаме участие в конфликтни ситуации и скандали.

Чл. 47. При възникването на конфликтни ситуации, да положим усилия или да съдействаме за преустановяването им.

Чл. 48. Да спазваме протокол и делови външен вид, съответстващ на училищните норми.

Чл. 49. Да спазваме коректно установеното работно време за изпълнение на задълженията ни.

Чл. 50. Да поставяме пред ръководството открито и честно проблемите, с които се сблъскваме в процеса на работа.

Чл. 51. Да противодействаме на корупционни прояви и на други неправомерни действия в процеса на работа.

РАЗДЕЛ X.

ЕТИЧНИ НОРМИ ЗА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩЕ

Чл. 52. Да не използваме технически средства за запис на видео и звук, да не правим аудио и видеозаписи и снимки на територията на училището.

Чл. 53. Да не публикуваме материали със сексуална насоченост, насилие и неприлични снимки в уеб-пространството и различни уеб-базирани комуникатори.

Чл. 54. Да уважаваме личността, достойнството и постиженията на педагогическите и непдагогическите специалисти в общността и да не пречим на изпълнението на служебните им задължения.

Чл. 55. Да не прилагаме формите на агресия към членовете на общността – вербална, физическа, психическа, сексуална, игнориране и агресивно поведение в интернет.

Чл. 56. Да не участваме в хазартни игри, да не употребяваме наркотици, алкохол, цигарени изделия и други забранени вещества.

Чл. 57. Да не използваме електронни устройства, в това число телефони, таблети, конзоли и други технически средства, по време на учебен час без разрешението на учителя.

Чл. 58. Да не пречим на учителите и съучениците си по време на учебните часове, междучасията и в свободното им пребиваване в училище.

Чл. 59. Да не носим оръжие и други предмети, които могат да застрашат живота и здравето на участниците в училищната общност.

Чл. 60. Да спазваме всички задължения, които се изискват от нас от Правилника за дейността на 43. ОУ „Христо Смирненски“.

Чл. 61. Да градим добронамерени взаимоотношения с всички участници в училищната общност.

Чл. 62. Да градим и пазим собствения и колективния авторитет, както и авторитета на училищната институция и общността ѝ.

РАЗДЕЛ XI.

ЕТИЧНИ НОРМИ ЗА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Чл. 63. Да подпомагаме педагогическите специалисти, планирайки общи занимания в интерес на училищната общност.

Чл. 64. Да контролираме редовно изпълнението на училищните задължения на децата ни. Да участваме в процесите на изграждане на навици за самоподготовка като част от уменията за учене през целия живот.

Чл. 65. Да възпитаваме отговорно отношение към училищната институция, педагогическите специалисти, съучениците и цялата училищна общност.

Чл. 66. Да укрепваме самочувствието и самооценката на децата си, подпомагайки техните дейности в училище и социализацията им в училищната общност.

Чл. 67. Да пазим и градим авторитета на училището с доброволни действия и инициативи, организирани в интерес на училищната общност.

Чл. 68. Да уважаваме работата и авторитета на педагогическите специалисти от училищната общност, да подкрепяме техните решения и да не възпрепятстваме техните усилия в процесите на обучение, възпитание и социализация.

Чл. 69. Да използваме определеното приемно време за консултация с педагогическите специалисти и само формите за двупосочна комуникация, които педагогическите специалисти са определили за връзка.

Чл. 70. Да спазваме йерархичната структура в училищната общност при решаване на казуси, конфликти. Да търсим медиаторска подкрепа от психолога на училището, от главния учител, от заместник-директорите и директора, спазвайки последователността на йерархията.

РАЗДЕЛ XII.

ЕТИЧНА КОМИСИЯ

Чл. 71. За спазване на Етичния кодекс и разрешаване на казуси, възникнали с приложението в 43. ОУ „Христо Смирненски“ се създава Комисия по етични въпроси.

Чл. 72. Членовете на Комисията по етични въпроси се избират от Общото събрание за срок от една година.

Чл. 73. Комисията разглежда жалби и сигнали, свързани със спазването на този кодекс и дава тълкувания по него.

Чл. 74. Комисията разглежда сигнали, изготвя и представя на директора мотивирано становище, не по-късно от един месец от постъпването на сигнала.

Чл. 75. Не произнасянето в срок се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. 76. Комисията е длъжна веднъж годишно да отчете дейността си пред Общото събрание.

РАЗДЕЛ XI.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 77. При неспазване нормите на поведение в този кодекс педагогическите специалисти носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Чл. 78. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етични въпроси.

Чл. 79. Сигналите за нарушенията се приемат в канцеларията на училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.

Чл. 80. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището.

Чл. 81. Комисията е в състав от представители на:

- **ръководството:** Йорданка Даковска – директор, Лидия Балабанова - заместник-директор по УД;

- **педагогическия персонал:** Марияна Иванова – старши начален учител, Кристин Пишманова - психолог, Сема Златкова – старши начален учител, Ирена Николова - старши начален учител, Николета Валужева – старши учител по чужд език;

Чл. 82. Комисията се председателства от Йорданка Даковска – директор.

Чл. 83. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

Чл. 84. Комисията не разглежда анонимни сигнали.

Чл. 85. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

Чл. 86. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

Чл. 87. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

Чл. 88. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

Чл. 89. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва от комисията на директора за взимане на дисциплинарни мерки по Кодекса на труда и Правилника за дейността на училището.

Чл. 90. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

Чл. 91. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и Правилника за дейността на 43. ОУ „Христо Смирненски“.